

Gençlerin Madde Bağımlılığı ile İlgili Görüş Belirleme Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Gençlerin Madde Bağımlılığı ile İlgili Görüş Belirleme Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22134>

Özet

Gençlerin Madde Ba??mlil??i ile ?lgili Görü? Belirleme Ölçe?i, genç yeti?kinlerin madde ba??mlil??i konusundaki tutumlar?n?, inançlar?n? ve genel görü?lerini ölçmek amacıyla geli?tirilmis bir araçtır. Ölçek, 2011 yılında Akp?nar Özdemir tarafından yürütülen bir yüksek lisans tezi kapsamında oluşturulmuştur. Temel amaç?, üniversite öğrencilerinin madde kullan?m?na ve ba??mlil??iye yönelik risk alg?lar?n? ve bilişsel de?erlendirmelerini belirlemektir.

Bu araç, özellikle eğitim fakültesi öğrencilerinin madde ba??mlil??iye yönelik tutumlar?n? inceleyerek, koruyucu ve önleyici rehberlik programlar?n?n etkinli?ini de?erlendirmede ve hedef kitleye özgü müdahale stratejileri geli?tirmede kritik bir rol oynamaktadır. Ölçeğin geli?tirilmesi, bu alandaki mevcut literatüre önemli bir katkı sağlamıştır.

Anahtar Kelimeler

Madde Ba??mlil??i, Görü? Belirleme Ölçe?i, Gençlik, Tutum, Önleme, Rehberlik, Ölçek Geli?tirme, Üniversite Öğrencileri.

Yazarlar

Gül Akp?nar Özdemir.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, üniversite düzeyindeki genç yeti?kinlerin, özellikle de Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi birinci sınıf öğrencilerinin, madde ba??mlil??i olgusuna ve ilgili risk faktörlerine yönelik mevcut görü?lerini sistematik olarak ölçmektir. Bu görü?lerin ve tutumlar?n belirlenmesi, eğitim kurumlar?n?n öğrencilere yönelik yürütece?i psikososyal destek hizmetlerinin ve ba??mlil??i önleme çal??malar?n?n içeri?ini ve yöntemlerini belirlemede yol gösterici olmay? hedeflemiştir.

Ölçek, katılımcıların madde kullan?m?na karşı kişisel savunma mekanizmalar?n?, sosyal etkileşimlerin rolünü ve ba??mlil??i ile ilgili toplumsal alg?lar? ne ölçüde benimsediklerini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Elde edilen veriler, öğrencilerin madde ba??mlil??i hakkındaki bilgi düzeylerinin ve yanlış inançlar?n?n tespiti için önemlidir.

Yapı

Bu ölçek, genç yeti?kinlerin madde ba??mlil??iye dair bilişsel ve duygusal tepkilerini, yani görü?lerini ölçmek üzere geli?tirilmiştir. Ölçek, muhtemelen çok boyutlu bir yapıya sahiptir; bu boyutlar genellikle ba??mlil??iye yönelik risk alg?s?, sosyal normlar?n etkisi, kişisel direnç ve

bağımlılığına sonuçlarına dair inançlar gibi temalar içerir. Ölçek, bir tutum ölçeği olarak, bireylerin belirli bir konuya (madde bağımlılığı) yönelik olumlu veya olumsuz eğilimlerini yansıtan ifadelerden oluşur.

Ölçek geliştirme sürecinde, madde bağımlılığı alan yazına detaylıca incelenmiş ve öğrencilerin günlük yaşamlarında karşılaştıkları risk durumlarına yansıtan maddeler oluşturulmuştur. Ölçeğin nihai yapısı, orijinal yüksek lisans tezi içinde detaylı psikometrik analizlerle tanımlanmıştır.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları hakkında bu kaynakta doğrudan bilgi sunulmamıştır ("-"). Ancak, ölçek geliştirme çalışmalarındaki doğası gereği, tezin ilgili bölümlerinde kapsam geçerliği (uzman görüşleri ile) ve yapı geçerliği (faktör analizi ile) çalışmaları yapıldığı varsayılmaktadır. **Yapı geçerliği**, ölçeğin gerçekten madde bağımlılığı ile ilgili görüşleri ölçüp ölçmediğini gösteren temel kanttır.

Geçerlik analizlerinin detaylarına ulaşmak için Akpınar Özdemir'in 2011 tarihli tezine başvurulması gerekmektedir. Genellikle bu tür geliştirme çalışmaları, ölçeğin maddelerinin ölçülmek istenen yapıya doğru bir şekilde temsil ettiğini doğrulamak amacıyla çeşitli istatistiksel yöntemler kullanılır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik katsayıları bu kaynakta belirtilmemiştir ("-"). **Güvenirlik**, ölçüm aracının tutarlılığını ifade eder. Bir ölçek geliştirme çalışması olduğu için, iç tutarlılık katsayıları (örneğin, Cronbach Alfa) ve muhtemelen test-tekrar test güvenilirliğinin hesaplanması beklenir. Yüksek iç tutarlılık katsayıları, ölçek maddelerinin aynı yapıya ölçme konusunda homojen olduğunu gösterir.

Güvenirlik analizleri, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı madde gruplarıyla benzer sonuçlar üretme yeteneğini garanti altına almak için elzemdir. Bu psikometrik verilerin tamamı, YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişilebilen orijinal tezde detaylandırılmıştır.

Faktör Analizi

Geliştirme ölçeklerinde yapı geçerliğini sağlamak için genellikle **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** ve/veya **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** kullanılır. Ölçeğin çok boyutlu yapısını ortaya çıkarmak ve maddelerin hangi alt faktörler altında toplandığını belirlemek için faktör analizi yapılmıştır.

Bu analizler, madde bağımlılığına yönelik görüşlerin tek bir genel faktörden mi yoksa risk algısı, sosyal etki, kişisel tutum gibi ayrı alt faktörlerden mi oluştuğunu netleştirmektedir. Faktör yükleri, döndürme yöntemleri ve açıklanan varyans oranları gibi istatistiksel bilgiler, tezin metodoloji bölümünde bulunmalıdır.

Araç

Test Type: Geliştirme Ölçeği (Development Scale)

Format: Derecelendirme formatı belirtilmemiştir ("-"). Genellikle Likert tipi bir derecelendirme (örneğin, 5'li veya 7'li) kullanıldığı varsayılmaktadır.

Language Available: Türkçe

Population Group: Genç Yetkinler (Üniversite Öğrencileri)

Age Group: Genellikle 18-25 yaş aralığı (Üniversite birinci sınıf öğrencileri baz alınmıştır).

Population Details: Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi birinci sınıf öğrencileri.

Test Methodology: Öz Bildirim (Self-Report) ölçeği. Katılımcılar, madde bağımlılığına dair sunulan ifadelerle ne ölçüde katıldıklarını belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Öz Bildirim, Tutum Ölçeği, Bağımlılık Eğitimi, Rehberlik Psikolojisi, Ölçek Geliştirme, Madde Bağımlılığı, Genç Yetkinlik.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara, Türkiye (Tez yazma adresi).

Finansman, Ücret ve Test Yeri

Ölçek, 2011 yılında Gazi Üniversitesi bünyesinde yürütülen bir akademik çalışma (yüksek lisans tezi) kapsamında geliştirilmiştir. Kullanım izinleri için öncelikle yazar Gül Akpınar Özdemir ve tezin yapıldığı enstitü ile iletişime geçilmesi önerilir. Ticari kullanım ücreti bilgisi mevcut değildir.

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir:

The original PDF can be downloaded here: [genclerin-madde-bagimlilik-ile-ilgili-gorus-belirleme-olcegi-toad.pdf](https://www.genclerin-madde-bagimlilik-ile-ilgili-gorus-belirleme-olcegi-toad.pdf)

Kaynaklar

Akpınar Özdemir, G. (2011). *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi birinci sınıf öğrencilerinin madde bağımlılığı ile ilgili görüşleri* (Yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Tez Kaynağı (YÖK Ulusal Tez Merkezi): tez.yok.gov.tr

Gençlerin Madde Bağımlılığı ile İlgili Görüş Belirleme Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri bu kaynakta sunulmamıştır. Maddeler ve derecelendirme sistemi için yazarın orijinal yüksek lisans tezine başvurulması gerekmektedir. Ölçek maddeleri, gençlerin madde bağımlılığına ilişkin tutumları ve algıları ölçmeye yönelik ifadelerden oluşmaktadır.